

รายงานผลการเข้ารับการฝึกอบรม

“โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้วยความรู้ฐานราก ๓ มิติและพัฒนาการ ๔ ด้าน เพื่อยกระดับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก/โรงเรียน ที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยให้มีคุณภาพและมาตรฐาน”

ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๘

รุ่นที่ ๑ ระหว่างวันที่ ๒๒ - ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘
ณ โรงแรมบ้านไทย บูทีค เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

จัดโดย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

จัดทำโดย

นางสาวปิยนุช ปกครอง

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดควนวิเศษ

สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครตรัง

ตำบลทับเที่ยง อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

แบบรายงานผลการเข้ารับการฝึกอบรม/เข้าร่วมสังเกตการณ์ (ทั้งในประเทศ/ต่างประเทศ)

๑. ชื่อ - สกุล นางสาวปิยนุช ปกครอง

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ/ระดับ ครูชำนาญการพิเศษ

สังกัด ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดควนวิเศษ สำนักการศึกษา เทศบาลนครตรัง จังหวัดตรัง

๒. โครงการ / หลักสูตร : โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยความรู้ฐานราก ๓ มิติและพัฒนาการ ๔ ด้าน เพื่อยกระดับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก/โรงเรียนที่จัดการศึกษา ระดับปฐมวัยให้มีคุณภาพและมาตรฐาน

จัดโดย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

๓. ระยะเวลาในการเดินทางไปเข้ารับการฝึกอบรม/เข้าร่วมสังเกตการณ์

วันที่ ๑ ระหว่างวันที่ ๒๒ - ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

๔. สถานที่ฝึกอบรม

ณ โรงแรมบ้านไทย บูทีค เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

๕. วัตถุประสงค์ในการเข้ารับการฝึกอบรม/เข้าร่วมสังเกตการณ์

๕.๑ เพื่อพัฒนาศักยภาพครูปฐมวัยให้มีทักษะองค์ความรู้ ความเข้าใจในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (อายุ ๒-๖ ปี) สมวัยรอบด้าน (ส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยสมวัย)

๕.๒ ส่งเสริมการสร้างกลไก การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเด็กปฐมวัย (ชุมชนมีส่วนร่วม)

๕.๓ สนับสนุนส่งเสริมให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก/โรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยให้มีคุณภาพและมาตรฐาน

๕.๔ การนำนโยบาย “๓ เร่ง ๓ ลด ๓ เพิ่ม” ของคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ไปสู่ระดับการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

๖. งบประมาณในการเข้ารับการฝึกอบรม/เข้าร่วมสังเกตการณ์

-

๗. สรุปเนื้อหาสาระที่ได้รับจากการฝึกอบรม

๗.๑ วันที่หนึ่ง : วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ : อภิปรายและแบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติลงทะเลเบียนก่อนเข้ารับการอบรมและรับเอกสาร หัวข้อการอบรม : สถานการณ์และปัญหาวิกฤตเด็กปฐมวัยที่กระทบต่อครอบครัวในชุมชนตามบริบทโลกยุคใหม่ โดย คณะวิทยากรจากสถาบันรักลูก เลิร์นนิ่ง กรุ๊ป หัวข้อการอบรม : ทักษะความรู้เกี่ยวกับสมรรถนะ และการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริม สมรรถนะเด็กปฐมวัยไปสู่การเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ โดย คณะวิทยากรจากสถาบันรักลูก เลิร์นนิ่ง กรุ๊ป

สรุปเนื้อหาสำคัญ ดังนี้

พระราชบัญญัติ การพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ.๒๕๖๒

มาตรา ๕ การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามพระราชบัญญัตินี้ มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้มารดาได้รับการดูแลในระหว่างตั้งครรภ์เพื่อให้บุตรที่อยู่ในครรภ์มีสุขภาพและพัฒนาการที่ดี

(๒) ให้เด็กปฐมวัยอยู่รอดปลอดภัยและได้รับความคุ้มครองให้พ้นจากการล่วงละเมิดไม่ว่าในทางใด

(๓) ให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการที่รอบด้านทั้งทางร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ให้สมกับวัย เพื่อให้เกิดทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถเรียนรู้อย่างสอดคล้องกับหลักการพัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคลและความต้องการจำเป็นพิเศษ

(๔) สร้างคุณลักษณะให้เด็กปฐมวัยมีอุปนิสัยใฝ่ดี มีคุณธรรม มีวินัย ใฝ่รู้ มีความคิด สร้างสรรค์ และสามารถชื่นชมสุนทรีย์และวัฒนธรรมที่หลากหลายได้

(๕) บ่มเพาะเจตคติของเด็กปฐมวัยให้เคารพคุณค่าของบุคคลอื่น มีจิตวิญญาณของการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างเสมอภาค และมีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก

(๖) ให้ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยได้รับความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรา ๖ ให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง มีภารกิจร่วมกันดำเนินการเพื่อให้มีการพัฒนาเด็กปฐมวัย และดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐาน และแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๔ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีหน้าที่จัดการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัย ต้องจัดให้มีการอบรมเลี้ยงดู เพิ่มพูนประสบการณ์ ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ และจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึง รวมทั้งจัดให้มีการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยที่เหมาะสมในช่วงรอยต่อตั้งแต่ก่อนระดับอนุบาลจนถึงระดับประถมศึกษาอย่างต่อเนื่อง

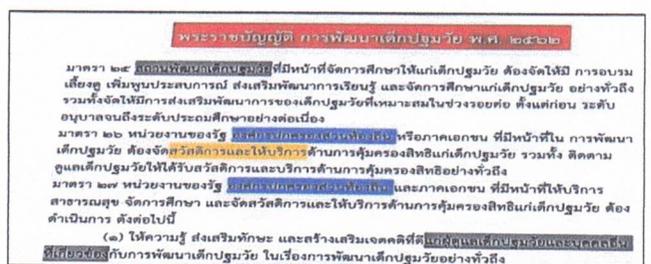
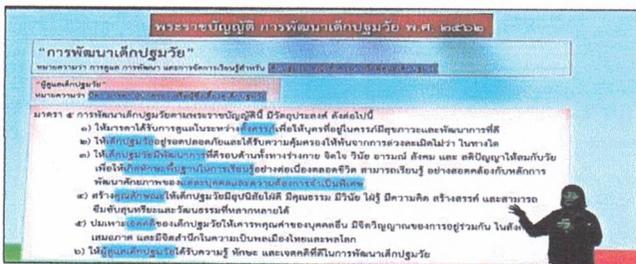
มาตรา ๒๖ หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภาคเอกชน ที่มีหน้าที่ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ต้องจัดสวัสดิการและให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัย รวมทั้งติดตามดูแลเด็กปฐมวัยให้ได้รับสวัสดิการและให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิอย่างทั่วถึง

มาตรา ๒๗ นอกจากการดำเนินการตามมาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ที่มีหน้าที่ให้บริการสาธารณสุขจัดการศึกษา และจัดสวัสดิการและให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัย ต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ให้ความรู้ ส่งเสริมทักษะ และสร้างเสริมเจตคติที่ดีแก่ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย ในเรื่องการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึง

(๒) จัดให้มีการคัดกรองที่เป็นระบบและได้มาตรฐานเพื่อค้นหาเด็กปฐมวัยที่พิการหรือมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม หรือสติปัญญา หรือเด็กปฐมวัยที่ไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาสหรือเด็กปฐมวัยที่มีความต้องการพัฒนาเป็นพิเศษอย่างทันทั่วถึง และจัดให้เด็กปฐมวัยเหล่านี้เข้าถึงสิทธิและได้รับโอกาสในการพัฒนาที่มีคุณภาพเป็นพิเศษ สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ และบริการ รวมทั้งความช่วยเหลืออื่นใดทางการพัฒนาและการศึกษาที่สอดคล้องเหมาะสมกับความจำเป็น ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๘ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน อาจดำเนินการแบบบูรณาการโดยจัดให้มีบริการสาธารณสุข จัดการศึกษาหรือจัดสวัสดิการและให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัยในหน่วยงานเดียวกันได้

สถานการณ์เด็กปฐมวัย

ปัญหาวิกฤตเด็กปฐมวัยด้านสังคมและการเลี้ยงดูของผู้ปกครองในปัจจุบันสภาพของครอบครัวไทยเปลี่ยนแปลงไปมาก จากการที่ประเทศเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วทางด้านเศรษฐกิจและเทคโนโลยีที่ทันสมัย ทำให้ครอบครัวมีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยเฉพาะในชุมชนเมืองใหญ่ ๆ ทั้งพ่อและแม่ทำงานหนัก เพื่อจัดหาเรื่องอำนวยความสะดวกสบายนานาชนิด ตามค่านิยมใหม่ที่เน้นในทางวัตถุและความภูมิฐาน ในสังคม สิ่งเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อความคาดหวังของพ่อแม่ที่มีต่อลูก ซึ่งนับวันจะแปรเปลี่ยนไปในลักษณะที่เร่งเด็กให้เคร่งกับการเรียนรู้วิชาการต่าง ๆ อย่างหนัก และมุ่งเน้นพัฒนาการทางด้านสติปัญญาเพียงด้านเดียว ด้วยความหวังให้ลูกเป็น “เด็กเก่ง” “เด็กฉลาด” โดยที่พ่อแม่ลืมนึกถึงความสุขและความต้องการที่แท้จริงของเด็ก โดยเฉพาะในช่วงปฐมวัย ซึ่งเป็นระยะที่สมองมีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว เด็กมีวุฒิภาวะทางร่างกายและจิตใจเพิ่มมากขึ้นที่ละเอียดละน้อย เป็นวัยที่เด็กเริ่มเรียนรู้การรู้จักช่วยเหลือตนเอง มีความอยากรู้อยากเห็นและสนใจสำรวจทดสอบทดลองสิ่งต่าง ๆ รอบตัว มีการพัฒนาความคิด สร้างสรรค์และจินตนาการ รู้จักการใช้ภาษาสื่อความหมายและสื่อสารกับผู้อื่น สิ่งหลักในช่วงวัยนี้คือ เด็กควรได้รับการสนับสนุนการเล่นที่กระตุ้นประสาทสัมผัสและโอกาสของการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ผ่านกระบวนการเล่นตามวัย

ข้อมูลพัฒนาการเด็กปฐมวัย ปี 2566
โดยสถาบันพัฒนาการเด็กแห่งชาติ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

- เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการล่าช้าด้านการใช้ภาษาสูงถึง 74.8% การเข้าใจภาษา 60.9% ด้านกล้ามเนื้อเล็กและสติปัญญา 44.6% และด้านการเคลื่อนไหว 28.2%
- เด็กต่ำกว่า 5 ขวบเล่นมือถือร้อยละ 62 ในจำนวนนี้ ร้อยละ 13 เล่นเกิน 1 ชั่วโมง เด็ก 60% มีหนังสืออ่านที่บ้านไม่ถึง 3 เล่ม
- มีพ่อแม่ผู้ปกครองเพียง 31% ทำกิจกรรมกับลูก แม่อายุน้อย แต่งงานก่อน 18 ปี 17% ก่อน 15 ปี 6% เด็ก 71% ไม่ได้อยู่กับแม่

พัฒนาการเด็กปฐมวัยเฉลี่ย ลงถึง 70.8% (อยู่ในอัตราปกติกว่า 20 ปี)
สิ่งเด็กวัยนี้ต้องการบนมือโลก ที่พบร้อยละ 80-85 ของเด็กปฐมวัยทั่วโลก

ปัญหาการพัฒนาเด็กไทย

- ผล O-NET ทุกระดับต่ำกว่า 50% ต่อปี
- ผล PISA ปี 2560 เด็กไทยได้คะแนนคณิตศาสตร์ การอ่าน ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ย
- ผล PISA ปี 2561 เด็กไทยได้คะแนนคณิตศาสตร์ การอ่าน ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ย
- 18% ของเด็ก 10-19 ปี อยู่ในเขตเมืองสูง และมีคะแนนเฉลี่ย 44%
- 3% ไม่ได้ไปโรงเรียนเลย อาจมาทำงาน ทำไร่ทำสวน เลี้ยงสัตว์
- วิจัยหญิงตั้งครรภ์ 1.5 แสนคน ส่วนตั้ง 3 แสนคนต่อปี
- 15-19 ปี เสพติด 2.7 ล้านคน เพียง 3 แสนคนเข้ารับการรักษา
- 4-17 ปี 20% มีนิสัย 20 คำว่าลบ 20% 50 คำว่ารุนแรง
- 1 ใน 4 ของเด็กวัย 0-5 ปี มีพัฒนาการล่าช้า

๗.๒ วันที่สอง : วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ : อภิปรายและแบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติ

หัวข้อการอบรม : แนวปฏิบัติการพัฒนาสมวัยมีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อองค์ความรู้ เล่นเป็น กอดเป็น ฟังเป็น เล่าเป็น โดย คณะวิทยากรจากสถาบันรักลูก เลิร์นนิ่ง กรุ๊ป ทักษะความรู้เกี่ยวกับสมรรถนะและการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะเด็กปฐมวัยไปสู่การเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ โดยกิจกรรม EF ที่เหมาะสมควรช่วยส่งเสริมทักษะสมอง EF บนฐานพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์และจิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญาและแบ่งตามช่วงวัย เพื่อให้เลือกนำไปใช้และปรับเปลี่ยนให้เข้ากับอายุ ความสนใจ และความสามารถของเด็กได้อย่างเหมาะสมกิจกรรม EF ปฐมวัยควรเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะสมอง EF บนฐานพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน+SELF ดังนี้

๑. พัฒนาการด้านร่างกาย (Physical Development)

ควรใช้กิจกรรม EF ที่ส่งเสริมการควบคุมตัวเอง และการยืดหยุ่นทางความคิด เพื่อฝึกการควบคุมการเคลื่อนไหวและการทำตามคำสั่ง การทำงานเป็นทีม การตัดสินใจ และเสริมสมาธิ เช่น การเล่นกีฬาแบบทีม

๒. พัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจ (Emotional Development)

ควรใช้กิจกรรม EF ที่ส่งเสริมการควบคุมอารมณ์และพฤติกรรม ฝึกการยั้งคิด เสริมการแสดงออกทางอารมณ์ทั้งการระบายความรู้สึกและการจัดการความเครียด เช่น เกมส่หยุด-เดิน การวาดภาพแสดงอารมณ์ การฟังหรือเล่านิทานเกี่ยวกับการแก้ปัญหาทางอารมณ์

๓. พัฒนาการด้านสังคม (Social Development)

ควรใช้กิจกรรม EF ที่ส่งเสริมความยืดหยุ่นทางความคิดและการควบคุมพฤติกรรม ฝึกการสื่อสารและการเข้าใจผู้อื่น ฝึกการฟัง การอดทนรอ การทำงานร่วมกับผู้อื่น และการแก้ปัญหาาร่วมกัน เช่น การเล่นเกมบทบาทสมมติ การผลัดกันเล่าเรื่อง การทำงานกลุ่ม

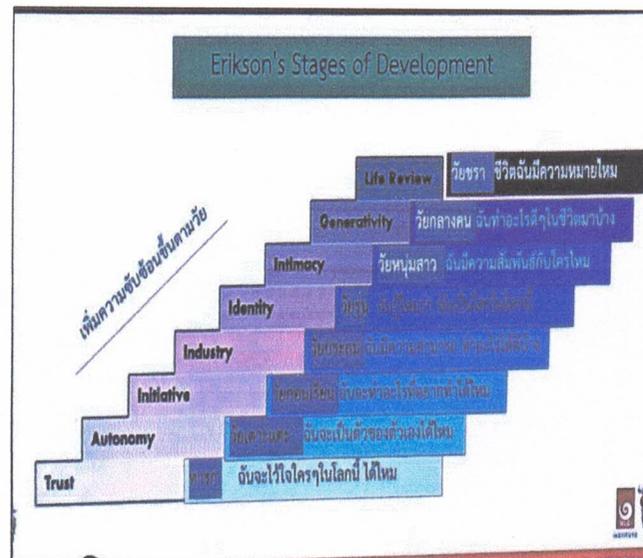
๔. พัฒนาการด้านสติปัญญา (Cognitive Development)

ควรใช้กิจกรรม EF ที่ส่งเสริมความจำเพื่อใช้งานและการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การวางแผนและการคิดล่วงหน้า และเสริมทักษะความอยากรู้อยากเห็น เช่น เกมจิ๊กซอว์ เกมกระดานหรือบอร์ดเกม การทดลองวิทยาศาสตร์ง่าย ๆ

การพัฒนาทักษะสมอง EF บนฐานพัฒนาการทั้ง ๔ ด้านนี้ จะช่วยให้เด็กพัฒนาทั้งร่างกาย สมอง อารมณ์ และการเข้าสังคมไปพร้อมกัน ซึ่งนับว่าเป็นรากฐานสำคัญสู่การเป็นผู้ใหญ่ที่มีประสิทธิภาพในอนาคต

EF ประกอบด้วยทักษะ ๙ ด้าน ได้แก่

๑. Working memory ความจำที่นำมาใช้งาน
๒. Inhibitory Control การยั้งคิด และควบคุมแรงปรารถนาของตนให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม
๓. Shift หรือ Cognitive Flexibility การยืดหยุ่นความคิด
๔. Focus / Attention การใส่ใจจดจ่อมุ่งความสนใจอยู่กับสิ่งที่ทำอย่างต่อเนื่อง
๕. Emotional Control การควบคุมอารมณ์ ให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม
๖. Planning and Organizing การวางแผนและการจัดระบบดำเนินการเริ่มตั้งแต่การตั้งเป้าหมาย
๗. Self-Monitoring การรู้จักประเมินตนเอง
๘. Initiating การริเริ่มและลงมือทำงานตามที่คิด และ
๙. Goal-Directed Persistence ความพากเพียรมุ่งสู่เป้าหมาย

ศ.ดร.ปนัดดา กล่าวต่อไปว่า ยืนยันว่าครูจำเป็นอย่างมากที่จะต้องมีความรู้ในเรื่องพัฒนาการด้านตัวตน พัฒนาการ ๔ ด้าน และพัฒนาการของทักษะสมอง EF และที่สำคัญวิธีการที่ครูสอนต้องคอยรักษาพัฒนาการสามด้านนี้ให้สมดุล เพราะ EF จะทำงาน เขาต้องดึงประสบการณ์เดิมออกมาใช้ เพื่อประมวลผลกับสถานการณ์ปัจจุบัน ก่อนจะคิด ตัดสินใจ แก้ไขปัญหา ดังนั้น การสร้างประสบการณ์ที่มีค่าในช่วงปฐมวัยจะเป็นต้นทุนในการเผชิญกับสถานการณ์ในอนาคต“๕ สิ่งมีอยู่จริง” ได้แก่

๑. ครูมีอยู่จริง ครูต้องมีความมั่นคง ปลอดภัย ไว้วางใจได้ เป็นที่ปรึกษาได้ตลอด ไม่ซ้ำเติม

๒. เด็กมีอยู่จริง ทำให้เด็กรู้สึกว่าคุณครูต้องปฏิสัมพันธ์กับเด็กให้ครบทุกคนอนุญาตให้เด็กได้คิด

๓. โอกาสและความสำเร็จต้องมีอยู่จริง ซึ่งอยู่ในหลักสูตรปฐมวัย ครูต้องดึงหลักสูตรออกมาใช้ และยื่นโอกาสให้กับเด็ก ทำให้เด็กรู้สึกประสบความสำเร็จบางอย่าง ถามอย่างไรให้เด็กตอบได้ แบ่งคำถามให้แต่ละคนตอบได้

๔. พ่อแม่ต้องมีอยู่จริง ครูปฐมวัยต้องทำงานกับพ่อแม่

๕. เพื่อนร่วมงานของครูต้องมีอยู่จริง ทำงานร่วมกับคนอื่นด้วย

“แนวทางปฏิบัติ ๕ สิ่งมีอยู่จริง จัดทำขึ้นเพื่อให้ครูปฐมวัย ได้เห็นว่าการที่จะก้าวมาเป็นครูปฐมวัย เราควรมีบทบาทหน้าที่อะไรบ้าง เพื่อไม่ให้เราเล่นผิดบทบาท เราต้องเป็นครูมีอยู่จริง ให้เด็กมีอยู่จริง จัดกิจกรรมที่หลักสูตรมี ครอบครัวพ่อแม่ก็มีอยู่จริง และเพื่อนร่วมงาน ต้องทำงานร่วมกัน และสุดท้ายผู้บริหารต้องมีอยู่จริง”

กระบวนการสร้างตัวตน 3 ขั้นตอน

ขั้นที่ 1 สร้าง 'แม่' ที่บออยู่จริง

6 เดือนแรก เมื่อมีคนรู้ใจ+ตอบสนอง จะเกิด 'แม่' ที่มีอยู่จริง (อาจเป็นแม่ผู้ให้กำเนิด หรือผู้ที่เลี้ยงดูใกล้ชิด)

อุ้ม กอด ตอบสนอง

พ่อแม่คือส่วนสำคัญในการสร้างตัวตนของเด็กทุกคน

ขั้นที่ 2 'สร้างโลกที่มีอยู่จริง'

อายุ 8 เดือน จาก "แม่" ที่มีอยู่จริง เด็กจึงจะสร้างวัตถุที่มีอยู่จริงอื่นๆ "แม่" ต้องไว้วางใจได้ก่อน เด็กจึงจะไว้วางใจโลก พัฒนาความผูกพันทางอารมณ์ และนำไปสู่สายสัมพันธ์แข็งแรงกับ"แม่"

ขั้นที่ 3 อายุ 2-3 ปี (Autonomy)

ในขั้นนี้เด็กจะมีความสามารถในการแยกแยะตนเองออกจากพ่อแม่ได้ รับรู้ความรู้สึกนึกคิดของตนเอง ที่มีความแตกต่างจากพ่อแม่

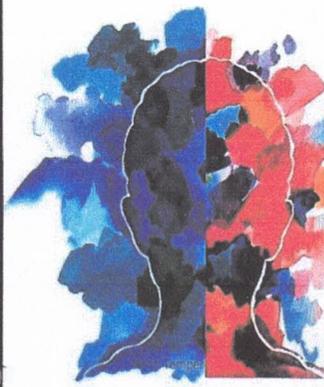
งานในวัย 3 ปีแรก คือการสร้างตัวตน (Self)

Self

ตัวตนที่ดี เป็นฐานที่มั่นคงของสมอง EF ที่ดี

Self ไม่ดี EF ไม่เกิด

แนวทางการส่งเสริม EF และ SELF

ในระหว่างที่สมองส่วนหน้าและทักษะ EF ของเด็กยังไม่แข็งแรงตามธรรมชาติของวัย ซึ่งธรรมชาติได้กำหนดมาแล้วว่ากว่า EF จะแข็งแรงเต็มที่ คือในวัยประมาณ ๒๕ ปี ดังนั้น ก่อนที่จะถึงวัยนี้ย่อมเป็นหน้าที่ของผู้ใหญ่ที่ดูแล จะต้องช่วยนำทางพฤติกรรมพร้อมไปกับการฝึกฝนทักษะ EF อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ โดยพร้อมไปกับการพัฒนา SELF โดยให้คุณค่าต่อตัวเด็กให้เด็กเกิดความรู้สึกว่าตนมีตัวตน อยู่ในสายตาของผู้ใหญ่ คอยให้กำลังใจ ให้คำชื่นชมเมื่อทำได้ดี ตัวตนของเขานั้นมีคุณค่า เช่นนี้แล้ว ทักษะสมอง EF ก็จะสามารถทำงานได้ดีจนในที่สุด ทักษะนี้ฝังตัวก่อรูปเป็นโครงสร้างของเซลล์ประสาทในสมองที่แข็งแรง เพื่อจะช่วยให้เด็ก สามารถใช้ทักษะเหล่านี้ ในการดำเนินชีวิตของเขาได้ด้วยตนเองเมื่อเติบโตขึ้น และใช้ได้ไปตลอดชีวิต นั้นหมายความว่า ผู้ใหญ่จะต้องเป็น “นั่งร้าน” ที่ดีให้เด็กไปก่อน อย่างน้อย ๒๕ ปี เนื่องจากการพัฒนา EF จนเกิดเป็นคุณลักษณะหรือบุคลิกภาพนั้น เป็นสิ่งที่สั่งสอนหรือถ่ายทอดไม่ได้ แต่จะต้องผ่านการฝึกฝนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ทำซ้ำๆ จนเกิดเป็นการเรียนรู้ ในตนเอง จนวางจรเส้นใย ประสาทเกิดการฝังตัวเป็นโครงสร้างอยู่ในสมอง และปรากฏตัวให้เห็นเป็นบุคลิกภาพของแต่ละบุคคล

๗.๓ วันที่สาม : วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ : อภิปรายและแบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติ

หัวข้อการอบรม : การจัดทำวิดิทัศน์และนวัตกรรมในการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อพัฒนาข้อตกลงงานและการประเมินข้อตกลงในการพัฒนางาน Performance Agreement : PA โดย คณะวิทยากรจากสถาบันรักลูก เลิร์นนิ่ง กรุ๊ป

ขั้นตอนการทำ PA (Performance Agreement)

- ผู้ประเมินกับผู้ถูกประเมินทำข้อตกลงประเมินผลการปฏิบัติงานตั้งแต่ก่อนเริ่มรอบการประเมิน เมื่อผ่านพ้นระยะการประเมินผลการปฏิบัติงาน ผู้ประเมินและผู้ถูกประเมิน ร่วมรับรู้ผลการประเมินพร้อมกัน รวมทั้ง

ร่วมกันวางแผนการพัฒนา/ฝึกอบรมผู้ถูกประเมินเมื่อมีข้อควรพัฒนา ผู้ประเมินกำหนดข้อตกลงการประเมินผล การปฏิบัติงานรอบต่อไปกับผู้ถูกประเมิน โดยควรครอบคลุมจุดที่ควรพัฒนา

- ทำไมคุณครูต้องทำ PA (Performance Agreement) ครูทุกคนต้องทำข้อตกลงในการพัฒนางาน (PA) กับ ผอ. ทุกปีงบประมาณตามแบบของ ก.ค.ศ. และต้องได้คะแนนการประเมินไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๐ เพื่อคงวิทยฐานะ และใช้ในการประเมินเลื่อนเงินเดือน

- การนำผลการประเมินผลการปฏิบัติงานไปใช้

๑. การเลื่อนเงินเดือนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามมาตรา ๗๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗

๒. การคงวิทยฐานะ และการลดระยะเวลาสำหรับผู้ขอมีวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะ

๓. การพัฒนาเสริมสร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงาน

๔. การให้รางวัลจูงใจ

๕. การให้ออกจากราชการ

๖. การบริหารงานบุคคลเรื่องอื่น ๆ โดยให้หน่วยงานที่จะนำไปใช้

สรุปการประเมิน PA ของครู

๑. กำหนดเป้าหมายการพัฒนางาน PA๑ และเมื่อมีผลลัพธ์จริงเกิดขึ้นควรนำเสนอให้ตรงกับเป้าหมายตามหลัก OKR

๒. OKR เป็นกลยุทธ์การบริหารงานบุคคลที่ได้รับการยอมรับในระดับโลกเพื่อพัฒนาคุณภาพขององค์กร

๓. PA เป็นระบบบริหารงานบุคคลที่ทุกครูควรกำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานตามมาตรฐานของตำแหน่งและวิทยฐานะที่รับเงินเดือน

๔. ต้องประเมินได้ว่าทำงานสมฐานะ และคุ้มค่าเงินภาษีที่รัฐจ่ายให้หรือไม่

๕. การประเมินครูในเดือนกันยายนยังเป็นการสะท้อนความสำเร็จของผู้บริหารสถานศึกษา

๖. ครูควรบริหารจัดการและดำเนินงานตามข้อตกลงพัฒนางาน ๕ ด้านที่กำหนดไว้

๗. ต้องมีหลักฐานว่าผลงานครูทำจริงไหม ตรงกับเป้าหมายการพัฒนาโรงเรียนหรือไม่ และไม่เพียงเป็นเอกสารเพื่อลงตากรรมการ

ทำอะไรเมื่อขอมีขอเลื่อน

1. ตรวจสอบคุณสมบัติตัวเอง
2. จัดทำแผนการสอนที่ดีที่สุด
3. นำแผนการสอนไปสอน อัดคลิปไม่เกิน 60 นาที
4. จัดทำคลิปแรงบันดาลใจไม่เกิน 10 นาที
5. เก็บผลลัพธ์การเรียนรู้ ไม่เกิน 3 ไฟล์
6. จัดทำคำขอ + เอกสารอื่น + ข้อ 2-5 ส่งในระบบ DPA
7. ช่วงไม่มีระบบ DPA ส่งแฟรชไดรฟ์ให้ต้นสังกัด

ทำอะไร ในเวลาต้องประเมิน

1. ประกาศแต่งตั้งกรรมการ
2. กำหนดนัดหมายเวลาประเมิน
3. แจ้งครูเตรียมพร้อมรับการประเมิน/ในรูปแบบของโรงเรียน
4. กำหนดวิธีการประเมินของโรงเรียน/เตรียมเอกสารประเมิน PA2/PA3
5. เชิญกรรมการมาประเมิน/ชี้แจงกรรมการ
6. รวบรวมแบบประเมิน PA2 สรุปลงใน PA3
7. เตรียมนำข้อมูลเข้าระบบ DPA (ส่ง PA3 ไปต้นสังกัด กรณีไม่มี DPA)
8. กักกับคิดตามครูที่จะขอมีขอเลื่อนวิทยฐานะ ด้วย มฐ50/ว 23 + PA

หัวข้อการอบรม : ทบทวนบทเรียนและแลกเปลี่ยนประเด็นสำคัญในการเรียนรู้โดยการบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและเปลี่ยนแปลงประสบการณ์ เติมความรู้ข้อมูล กลั่นกรอง วิเคราะห์สังเคราะห์สรุปความคิดรวบยอดนำไปสู่การปฏิบัติ โดย คณะวิทยากรจากสถาบันรักลูก เลิร์นนิ่ง กรุ๊ป

๓ เริ่ด

๑) เริ่ดให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ปกครอง ครูผู้ดูแลเด็ก ชุมชน และสังคม ให้ครอบคลุมทั่วถึงผ่านทุกช่องทางที่เป็นไปได้ โดยเฉพาะผู้ปกครองเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดต่อการเจริญเติบโตทุกด้านของเด็กปฐมวัย ไม่ว่าจะด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ดังนั้นทั้งภาครัฐและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องต้องถือเป็นภารกิจในการมุ่งเน้นให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ผู้ปกครอง ครู ผู้ดูแลเด็ก ชุมชนและสังคม โดยเร่งด่วน รวมถึงการเพิ่มการพัฒนาศักยภาพบุคลากร (Capacity Building) แก่ครูและผู้ดูแลเด็ก ได้มีโอกาสเรียนรู้ปรับเปลี่ยนเจตคติ ความรู้และทักษะ ให้สามารถส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยในสภาวะวิกฤต สามารถสร้างความสุขในการเรียนรู้ และ เสริมพัฒนาการสมวัยแก่เด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้พ่อแม่ที่อยากมีลูก และคุณแม่ตั้งครรภ์เข้าถึงข้อมูลความรู้เกี่ยวกับโรงเรียนพ่อแม่ เช่น ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล (รพ.สต.) สถานพยาบาลต่าง ๆ เพื่อให้พ่อแม่มีความรู้ที่ถูกต้อง ทั้งในส่วนของ การดูแลตัวเองตอนตั้งครรภ์ และการดูแลลูกในช่วงวัยต่าง ๆ

๒) เริ่ดจัดสวัสดิการเด็กเล็กถ้วนหน้า รวมถึงทรัพยากรทั้งปวงที่จำเป็นเพื่อการเติบโตอย่างอยู่ดีของเด็กปฐมวัย นอกเหนือจากสวัสดิการ เช่น เงินอุดหนุนรวมทั้งเพิ่มของเล่น เพิ่มหนังสือสำหรับเด็กปฐมวัยให้เพียงพอ ในครอบครัวต้องมีหนังสือไม่น้อยกว่า ๓ เล่ม เพิ่มของเล่นและหนังสือสำหรับเด็กปฐมวัยในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและชุมชน เพิ่มพื้นที่เล่น พื้นที่สีเขียว พื้นที่สำหรับครอบครัวในชุมชน เพื่อให้เป็นพื้นที่ความสุข เป็นพื้นที่ในการเพิ่มสัมพันธ์ภาพครอบครัวและชุมชน

๓) เริ่ดเสริมศักยภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน และกลไกระดับพื้นที่ใกล้ตัวเด็ก เช่น คณะอนุกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัยระดับจังหวัดในเขตกรุงเทพมหานคร คณะอนุกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัยระดับจังหวัดนอกเขตกรุงเทพมหานคร และคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ ซึ่งเป็นระบบนิเวศใกล้ตัวเด็กปฐมวัย เพื่อให้สามารถดูแล จัดการสภาพแวดล้อม สวัสดิการในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยผ่านการเสริมสร้างพลังครอบครัว การขยายเงินอุดหนุนเด็กเล็กถ้วนหน้าเพื่อช่วยเหลือครอบครัวที่อยู่ในภาวะยากลำบาก และพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและเครือข่ายชุมชน

๓ ถัด

๑) ลดการใช้หน้าจอในเด็กปฐมวัยอย่างจริงจัง งดใช้ก่อนวัย ๒ ขวบ ให้ความรู้แก่ ผู้ปกครอง ครู ผู้ดูแลเด็ก บุคลากรทุกฝ่าย และสังคมให้ชัดเจนว่าการยื่นโทรศัพท์มือถือหรือหน้าจอแก่เด็กปฐมวัย เป็นอันตรายอย่างยิ่ง ทำลายพัฒนาการของเด็กทุกด้าน โดยเฉพาะส่งผลเสียร้ายแรงต่อการทำงานของสมองทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ดังนั้น จะต้องเน้นการห้ามให้ใช้โทรศัพท์มือถือหรือหน้าจอแก่เด็กปฐมวัยที่มีอายุต่ำกว่า ๒ ปี โดยเด็ดขาด และเด็กปฐมวัยอายุ ๓ ปีขึ้นไป ให้เล่นได้อย่างมีเงื่อนไข เช่น อยู่ภายใต้การดูแลของผู้ปกครองและจำกัดเวลาเล่นไม่เกินครึ่งชั่วโมงต่อวัน

๒) ลดความเครียด คืบความสุขแก่เด็กปฐมวัย ธรรมชาติให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง ครู ผู้ดูแลเด็ก บุคลากรทุกฝ่าย และสังคมให้ชัดเจนว่าหากเด็กปฐมวัยไม่มีความสุข ยากที่จะมีพัฒนาการเติบโตที่สมวัย จึงต้องมุ่งเน้นการลดความเครียดและคืบความสุขแก่เด็กปฐมวัย เพื่อสร้างรากฐานของการพัฒนาในทุกด้าน จะต้องไม่เร่งเรียนเขียนอ่าน หรือรีบเร่งยัดเยียด หรือขดเขยเวลากับการให้ความรู้ แต่เน้นให้เด็กปฐมวัยมีความสุข สนุก อยากมาเรียน ได้ทำกิจกรรมที่หลากหลาย หรือเล่นสนุกกับเพื่อนให้มากพอ เมื่อเด็กปฐมวัยมีความสุขมักจะพร้อมที่จะเรียนรู้ต่อไป

๓) ลดการใช้ความรุนแรงกับเด็กปฐมวัยทั้งทางร่างกายและจิตใจ เลิกการลงโทษด้วยวิธีการที่รุนแรงและการใช้คำพูดในเชิงลบ ธรรมชาติให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง ครู ผู้ดูแลเด็ก บุคลากรทุกฝ่าย และสังคม ให้ชัดเจนว่าการใช้ความรุนแรงไม่อาจปรับพฤติกรรมใดๆ ของเด็กปฐมวัยได้มีแต่จะสร้างปัญหาในจิตใจของเด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่องในระยะยาวและกระทบต่อไปถึงพัฒนาการทุกด้าน จะต้องฝึกฝนการใช้วินัยเชิงบวก เพื่อปรับพฤติกรรมของเด็กปฐมวัยให้ได้ผล

๓ เพิ่ม

๑) เพิ่มกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ผ่านการเล่นหลากหลาย ดนตรี กีฬา การออกกำลังกาย งานบ้านงานครัว งานสวน ครอบครัวยุคใหม่และสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องมุ่งเน้นการส่งเสริมศักยภาพของเด็กปฐมวัยในทุกมิติ โดยเฉพาะเพิ่มกิจกรรมทางกาย เช่น การเคลื่อนไหวร่างกาย การเล่นเกมกลางแจ้ง การใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก การออกกำลังกาย การเล่นกีฬา ให้เด็กหัดทำงานบ้านงานครัว งานสวน และการทำกิจวัตรประจำวัน เพิ่มการเล่นที่หลากหลาย เล่นอิสระที่เด็กปฐมวัยได้ฝึกคิด ฝึกลงมือทำ เล่นกับเพื่อนเพื่อสร้างทักษะทางสังคม และเล่นในธรรมชาติ ตามความพร้อมและความถนัดของเด็ก ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย อบอุ่น และมีความสุข

๒) เพิ่มการเล่าหรืออ่านนิทานกับเด็กสม่ำเสมอ เพิ่มการอ่านนิทานเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษา ทักษะสมอง จินตนาการและเพิ่มความสุขเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างพ่อแม่ ผู้ปกครองกับเด็ก

๓) เพิ่มความรัก ความใส่ใจ และ เวลาคุณภาพของครอบครัว พ่อแม่ผู้ปกครองควรใช้เวลาอยู่กับลูกอย่างมีคุณภาพ เช่น เล่นเป็น กอดเป็น คอยเป็น ฟังเป็น เล่าเป็น โดยไม่จำเป็นต้องใช้เวลามาก แต่ควรเป็นเวลาที่คุณทุกคนมีความพร้อมในการทำกิจกรรมร่วมกัน

ข้อเสนอเชิงนโยบาย
" 3 เรง 3 ลอด 3 เพิ่ม "
เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยในสภาวะวิกฤต

 3 เรง	 3 ลอด	 3 เพิ่ม
<ol style="list-style-type: none">1. เรงใช้เวลาร่วมกันกับเด็กทุกวัน2. เรงใช้เวลาร่วมกันกับเด็กทุกวัน3. เรงเล่นกิจกรรมทางกายกับเด็กทุกวัน	<ol style="list-style-type: none">1. ลอดการมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กปฐมวัย2. ลอดความเครียด3. ลอดการใช้ความรุนแรงกับเด็กปฐมวัย	<ol style="list-style-type: none">1. เพิ่มทักษะการสื่อสาร2. เพิ่มทักษะการคิด3. เพิ่มทักษะการเคลื่อนไหว

คณะกรรมการด้านวิชาการเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

๘. ประโยชน์ที่ทางราชการ/ประชาชนได้รับจากการฝึกอบรม/เข้าร่วมสังเกตการณ์

ต่อตนเอง

- มีทักษะองค์ความรู้ ความเข้าใจในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (อายุ ๒-๖ ปี) สมวัยรอบด้าน สนับสนุนส่งเสริมให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก/โรงเรียน ที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยให้มีคุณภาพและมาตรฐาน อีกทั้งได้เพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับประเมินข้อตกลงในการพัฒนางาน Performance Agreement : PA

ต่อหน่วยงาน/การนำมาประยุกต์ใช้กับหน่วยงาน

- นำความรู้ ความเข้าใจที่ได้รับจากการอบรมมาขยายผลแก่ครูและบุคลากรในสถานศึกษา จัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยผ่านกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริม สนับสนุนให้เด็กมีพัฒนาการเหมาะสมตามวัยในทุกด้าน รวมถึง นำนโยบาย “๓ เร่ง ๓ ลด ๓ เพิ่ม” ของคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย มาปรับใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและมาตรฐาน

๙. ข้อเสนอแนะ แนวคิดที่นำไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานหรือพัฒนางานที่สอดคล้องกับข้อ ๘

- นำความรู้ความสามารถ ทักษะ และสมรรถนะที่ได้รับจากการฝึกอบรมตามวัตถุประสงค์ของโครงการ/หลักสูตร มาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติงานหรือพัฒนางานตามอำนาจหน้าที่ของตนเอง และสนับสนุนการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เกิดการพัฒนาต่อเนื่องตามเป้าหมายของหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

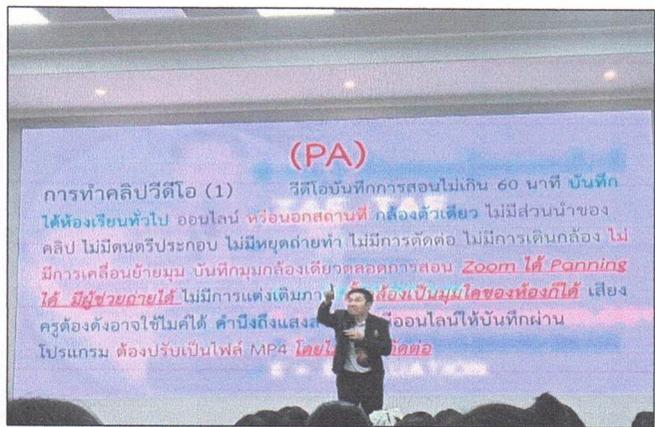
๑๐. รูปภาพประกอบ

๑๐. รูปภาพประกอบ (ต่อ)

๑๐. รูปภาพประกอบ (ต่อ)

ลงชื่อ *spk* ผู้เข้ารับการอบรม
 (นางสาวปิยนุช ปกครอง)
 ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ